

Sr. No. 2533

Exam.Code : 103202

Subject Code : 1045

B.A./B.Sc. - 2nd Semester

(2518)

Paper: Indian Classical Dance

Time allowed: 3 hrs.

Max. Marks: 50

Note: Attempt any FIVE questions. All questions carry EQUAL marks. Q.No.1 is Compulsory.

1. i) Write the names of eight eye movements.
 - ii) Name one famous dancer of Bharat Natyam.
 - iii) How many matras Jhaptal has?
 - iv) Explain Lehra in two lines.
 - v) Name one instrument which is used in Kathak dance.
 - vi) Name two folk dances of Rajasthan.
 - vii) Complete the tal : $\underline{\text{e}}\underline{\text{t}}\underline{\text{t}} - - | \underline{\text{e}}\underline{\text{t}}\underline{\text{t}} - -$
 - viii) Write in notation one Thaata in Jhap tal.
 - ix) How many Talis are there in Ektal?
 - x) How many matras Ektal has?
- II. Write in detail about Bharat Natyam.
 - III. Write short notes on any five of the following:-
Kavit, Bhaav, Vandana, Kasak, Masak, Gat
 - IV Write in detail about nine head movements.
 - V. What is the importance of tal in dance.

PTO

(2)

VI. What are the advantages of dance in Physical fitness?

VII. Write in notation one chakkardar paran in Jhap taal.

VIII. Write in detail the importance of instrumental music in dance.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ: ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

- I.
 1. ਅੱਠ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਨੇਤਰ ਸੰਚਾਲਨ/ਹਰਕਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 2. ਭਰਤ ਨਾਟਯਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨ੍ਰਿਤਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 3. ਝੱਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
 4. ਲਹਿਰਾ ਨੂੰ ਦੋ ਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੋ।
 5. ਕੱਥਕ ਨ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਾਦ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 6. ਰਾਜਸਤਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੋ ਲੋਕ ਨ੍ਰਿਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 7. ਤਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰੋ : ਧਾ — — | ਧਾ — —
 8. ਝੱਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇਕ ਠਾਟ ਦੀ ਸਵਰ-ਲਿਪੀ ਲਿਖੋ।
 9. ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
 10. ਇੱਕਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
- II. ਭਰਤ ਨਾਟਯਮ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ।
- III. ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ:-
ਕਵਿੱਤ, ਭਾਵ, ਵੈਦਨਾ, ਕਸਕ, ਮਸਕ, ਗਤ
- IV. ਸਿਰ ਦੀਆਂ 9 ਹਰਕਤਾਂ/ਸੰਚਾਲਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ।
- V. ਤਾਲ ਦਾ ਨ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ? ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਲਿਖੋ।
- VI. ਸਰੀਰਿਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵਿਚ ਨ੍ਰਿਤ ਦੇ ਕੀ ਲਾਭ ਹਨ?
- VII. ਝੱਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੱਕਰਦਾਰ ਪਰਨ ਤਾਲ ਲਿੱਪੀਬੱਧ ਕਰੋ।
- VIII. ਨ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਵਾਦਯ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ? ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ।

Contd..P/3

(3)

(HINDI VERSION)

प्रश्न 1 :

- 1 आठ प्रकार के नेत्र संचालन के नाम लिखो।
- 2 भरत नाट्यम के किसी एक नृत्यकार का नाम लिखो।
- 3 झपताल में कितनी मात्राएं होती हैं।
- 4 लहरा को दो लाईनों में ब्यान करें।
- 5 कथक नृत्य में प्रयोग होने वाले किसी एक वाद का नाम लिखें।
- 6 राजस्थान के किन्ही दो लोक नृत्यों के नाम लिखो।
- 7 ताल पूरा करें। धा...। धा...
- 8 झपताल में एक ठाट लिखें।
- 9 एक ताल में कितनी तालीयां होती हैं ?
- 10 एकताल में कितनी मात्राएं होती हैं।

प्रश्न 2 : भारत नाट्यम संबंधी विस्तार सहित वर्णन करें।

प्रश्न 3 : किन्ही पांच के ऊपर टिप्पणी करें:—

कवित, भाव, वंदना, कसक, मसक, गत

प्रश्न 4 : सिर की नौ मुद्राओं/हरतों के संबंधी विस्तार सहित लिखें।

प्रश्न 5 : ताल का नृत्य में क्या महत्व है ?

प्रश्न 6 : शारीरिक तंदरुसती में नृत्य के क्या लाभ हैं ?

प्रश्न 7 : झपताल में एक चक्करदार परण को स्वर लिपी में लिखें।

प्रश्न 8 : नृत्य में वाद्य संगीत का क्या महत्व है ? विस्तार सहित लिखें।

2533(2518)/400